

Tur til Barycz River Valley i det midt-vestlige Polen

Naturreservatet Stawy Milickie/Milicz Fishponds

Af Britta Larsen og Henrik Kalckar 5.7.-14.7.2016

Sø i Stawno Fishponds, som er det største af de 5 delområder

Barycz River området hører ikke ligefrem til blandt danske ornitologers favorit destinationer i Polen, derfor var vores litteratur til turens fugleoplevelser begrænset til bogen: **Birding in Poland**, Oriolus Förlag Sweden, lavet i samarbejde med Influence Publishing House Poland fra 2015. Bogen er uundværlig, hvis man skal have fuldt udbytte af besøg i området. Bogen indeholder først og fremmest rigtigt gode kort, og i nogen grad også anvisninger på hvor og hvilke fugle, som kan findes hvornår... Den kan i øvrigt købes i Naturbutikken!

Bogen er skrevet af mange forskellige forfattere med hver deres speciale i de enkelte lokaliteter. Afsnittet om Barycz River Valley er skrevet af Wiesław Lenkiewicz.

Bilkørsel er ikke tilladt inde mellem søerne, og da afstandene er ret store, er det en stor fordel at medbringe cykel, som også kan lejes på en del af hotellerne i området. Der er desuden et vidt udbredt og godt afmærket system af cykelruter.

Vi boede to forskellige steder i området. 5 km øst for Milicz på et traditionelt lokalt hotel af god standard: W Starym Młynie, Niesułowice 25 Milicz.

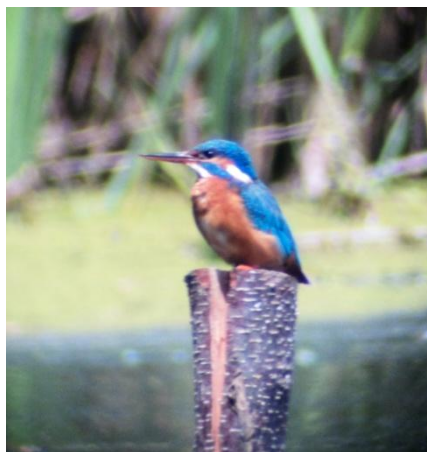
Samt et meget nyt hotelkompleks: Hotel Naturum med fiskesøer, cykler og kajakker 20 km vest for Milicz i byen Ruda Sulowska.

Fugleinteresserne i området knytter sig hovedsageligt til de såkaldte fishponds/karpedamme som ligger både vest og øst for byen Milicz. Dammene fremstår som lavvandede kunstige søer, og da de er etableret siden 1300-tallet frem til i dag, ligger de i en temmelig forskellig biologisk tilstand, som giver hvert af søområderne et individuelt præg også angående fuglelivet. Området har en samlet vandflade på 6500 ha., og de ca. 75 søer kan deles op i 5 forskellige delområder, 3

vest og for 2 øst for Milicz. Vi besøgte alle delområderne, men brugte bestemt ikke lige lang tid de forskellige steder.

Selvom søerne er forskellige, så giver karpe produktionen visse fælles træk. Søerne er som udgangspunkt ret næringsfattige. Men da karperne bliver fodret med korn ændres dette forhold hen over tid.

Søerne er alle meget lavvandede og lune/soleksponerede, så hvis de lå naturligt hen, ville de ret hurtigt gro til med tæt rørskov. Men en del af vedligeholdelsen i forhold til fiskeproduktionen, er at der uafbrudt bliver skåret og fjernet rør og grøde for at holde vandfladen fri. Hermed bliver også en del af de tilførte næringsstoffer fjernet fra søerne igen.

Sølvhejre og isfugl er to meget talrige "fiskere" i det store søområde

På grund af tidspunktet oplevede vi naturligvis kun ynglefuglene. Det var umiddelbart iøjnefaldende at tætheden af fugle var enorm på de fleste af søerne, men til gengæld var artsdiversiteten ikke så stor.

Både til grønne skæring

De vigtigste ynglefuglearter i området er utvivlsomt den ret store bestand af hvidøjet and (Polens vigtigste yngleområde for arten). Hvidskægget og sortterne yngler med tætte bestande i nogle af søerne.

Store ynglebestande af sølvhejre, isfugl og havørn, desuden yngler rørdrum, sort og hvid stork, dværghejre og indimellem også pupurhejre samt gode bestande af de fire lappedykkerarter.

Lille lappedykker med æg men endnu uden rede!

De 5 hovedgrupper af fishponds i Barycz River Valley:

Radziadz Fishponds vest for Milicz

Består af en række store gamle søer. Den største af dem, og den største i hele Barycz River området er Stary fishpond på ca. 300 ha.

Der er høj buskvegetation og rørskov omkring søerne, så det er kun enkelte steder, der kan observeres fra. Men disse steder er fint beskrevet i bogen.

Vi så store mængder trolde-, taffel- og gråænder på søerne. Traner fouragerede i store flokke på enge og marker mellem søerne. Skarvkoloni i Jeleni I.

Spændende ellesump i nordenden af Jeleni I og Jeleni III. Absolut med spættepotentialer!

Jamnik Fishponds vest for Milicz

Består kun af 4 søer med en samlet vandflade på 328 ha., og området er dermed det mindste af de 5.

Søerne er generelt temmelig tilgroede med buske og rør, så de er svære at få indblik i. Men bogen anviser observationsmulighederne.

På veje og diger mellem søerne står store flere hundrede år gamle ege som allé træer.

I søerne så vi generelt store mængder trold-, taffel-, gråænder samt knopsvaner. I Jamnik Dolny rastede en adult hvidøjet and han. Hvepsevåge set over skoven. Søen Ruda Zmigrodzka er ikke en del af reservatet, men søen ligger lige nord for Jamnik Fishponds og er interessant på grund af søens høje øer med stejle brinker, som huser hættemåge, fjordterne og digesvale kolonier.

Ruda Sulowska Fishponds vest for Milicz

En gruppe på ca. 20 søer beliggende med omtrent halvdelen syd for byen Ruda Sulowska fortrinsvis mindre søer med talrige øer, og halvdelen nord for byen hvoraf 3 er større søer med Mevi Duzy Fishpond som den største med en vandflade på 284 ha.

I bogen er søerne her i dette område angivet som nøglelokaliteten for ynglebestanden af hvidøjet and og generelt er disse søer meget rige på ynglefugle.

I søen lige syd for byen (i bogen angivet som nr. 2) fandt vi 3 hvidøjede ænder, det var alle hanner. De lå og fouragerede sammen med hvinænder med store unger. Her var desuden dværghejre og adskillige atlingænder. Fra søen sydvest for byen (i bogen angivet som nr. 3) så vi 5 flyvende hvidøjede ænder, alle hanner og let kendelige på deres max. udbredte vingespejl.

I den nordlige del af området så vi meget store koncentrationer af trold og taffeland.

Hvidøjet and adulte hanner fra ponds nr. 14 og 11. Det var bemærkelsesværdigt at vi slet ikke så hunner eller ungfugle

Lige nord for Hotel Naturum og deres små karpedamme til lystfiskeri ligger en del mindre bassiner, som ikke er omtalt i bogen. Her oplevede vi begyndende returtræk af vadere: tinksmed, sortklire, hvidklire og i øvrigt klokkefrøer i indhegningen med geder.

Stawno Fishponds øst for Milicz

Denne gruppe af søer er den største i Barycz River Valley med et samlet vandareal på 1737 ha. fordelt på 31 søer. De største er Grabownica 283 ha., Sloneczny Gorny 164 ha., Andrzej 175 ha.

Søerne er meget forskellige, men der er generelt ret gode oversigtsforhold på grund af mindre tilgroede brinker end de andre grupper af søer.

I enkelte af de mindre søer lige nord og sydvest for Ruda Milicka var der store bestande af ynglende sort terne, hvidskægget terne, sorthalset lappedykker, blishøne og taffeland.

Oversigt over Stawno FP. Der er generelt ret god skiltning med kort i området

I Grabownica er der et af områdets meget få fugletårne.

Her fra så vi ca. 75 traner som rastede stående i søen mellem øerne.

Desuden fu. ca. 1000 knop og enkelte sangsvaner(ynglefugle?) og store antal taffel samt troldænder og sølvhejrer.

I områdets vestligste sø Slupicki Stary var der flere par ynglende isfugle, som fouragerede uforstyrret ganske tæt på stien og bredden.

Potasznia Fishponds øst for Milicz

Delområdet består af 3 mindre grupper af søer, en gruppe beliggende nordvest, en nordøst og en syd for Fish Farm Potasznia. Søerne har et samlet vandareal på 799 ha.

Her fulgte vi en af de afmærkede cykelruter(blå) gennem området for at få et indtryk af naturen i Barycz floddalen også lidt udenfor søområderne. Ruten førte os bla. gennem meget fine skov og engområder langs Barycz River mellem søgrupperne NØ og NV for Fish Farm Potasznia med skovfugle som bla. kernebidder.

Søen Staw Marzyn ligger i det nordvestlige område. Her så vi mere end 20 havørne både voksne og ungfugle, der som en anden gribbeflok langsomt kredsede på termikken over søer og skove i området. Desuden mange sorte glenter og begge storkearter.

Søen Jasny Dolny ligger sydøst for Fish Farm Potasznia, og her så vi bla. en del ynglende hvidskæggede tern

Karpedammene bliver næsten alle årligt tømt for vand som et led i fiskeproduktionen. Dette sker som regel om efteråret og falder således sammen med returtrækket hos mange vandfugle. Her er Milicz Fishponds helt sikkert også et besøg værd!